

24. 1. 2024

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Superliga vs. FIFA a UEFA ve světle rozsudku SDEU

Sportovní svět se v současnosti stále více prolíná se světem právním. Fotbal je považován za nejpopulárnější sport na naší planetě, a prokazatelně je sportem nejrozšířenějším. I v tomto kontextu má dlouho očekávaný rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) zásadní význam pro celé sportovní prostředí.

Projekt Superligy

V dubnu roku 2021 vznikl projekt s názvem *The Super League*, známý též jako *European Super League* (dále jen „ESL“ nebo „**Superliga**“), kdy se skupina dvanácti elitních evropských fotbalových klubů pokusila vymanit z vlivu mezinárodní federace fotbalových asociací FIFA, respektive její evropské konfederace UEFA, a vytvořit vlastní fotbalovou soutěž.^[1]

Primárním důvodem měla být nespokojenost klubů s činností FIFA a UEFA, jak v kontextu korupčních kauz, tak v souvislosti s autoritářským přístupem k organizaci evropského fotbalu. Iničiátoři ESL argumentovali také nevyhovujícím systémem přerozdělování finančních prostředků a zastaralou formou fotbalových soutěží.^[2] Oponenti tohoto projektu zastávají názor, že skutečným záměrem klubů ESL bylo navýšení vlastních zisků a snaha o autonomní správu evropské fotbalové soutěže, tedy mimo vliv FIFA a UEFA.

Z projektu Superligy nicméně během několika dní od jeho vzniku odstoupila většina zúčastněných klubů. Samotný projekt se totiž střetl s množstvím negativních reakcí, jednak ze strany fanoušků a médií, jednak logicky také ze strany FIFA a UEFA, které bezprostředně po oznámení přešly do protiofenzivy.

Právě zmíněné reakce FIFA a UEFA, jejichž představitelé veřejně proklamovali, že vůči klubům i hráčům budou uplatňovat sankce, pokud by se tohoto nebo obdobného projektu v budoucnu účastnili, byly dokladem rozložení moci na fotbalovém trhu. Současně v nich šlo spatřit i charakteristický rys evokující zneužití dominantního postavení a skutečnost, že zejména UEFA má na poli evropského fotbalu neochvějný monopol.

Ze strany ESL následně došlo **k podání žaloby proti FIFA a UEFA**, a to k madridskému obchodnímu soudu, jelikož právě v Madridu má ESL i své sídlo. Součástí této žaloby byla i **žádost o vydání předběžného opatření, které by zamezilo FIFA a UEFA uložit zúčastněným klubům disciplinární sankce**. V návaznosti na to bylo madridským obchodním soudem vydáno požadované předběžné opatření, kterým bylo fotbalovým asociacím zakázáno uložení jakýchkoliv sankcí vůči klubům nebo hráčům, kteří se do projektu Superligy zapojili.

V projektu ESL zůstaly celkem tři kluby - španělské kluby Real Madrid CF a FC Barcelona, a dále italský klub Juventus FC. Navzdory předběžnému opatření UEFA oznámila, že proti klubům bude vedeno disciplinární řízení, po kterém by měly následovat přísné sankce. Madridský obchodní soud konstatoval, že FIFA a UEFA nařízené předběžné opatření porušily.^[3]

FIFA a UEFA vykonávají v rámci fotbalového prostředí dvojí funkci, jednak **regulační**, jelikož

přijímají pravidla týkající se profesionálního fotbalu, jednak **hospodářskou** tím, že pořádají a organizují sportovní soutěže, ze kterých současně plynou značné finanční zisky.

Předběžná otázka předložená SDEU

V květnu roku 2021 byla madridským obchodním soudem podána k SDEU žádost o rozhodnutí o předběžné otázce (Věc C-333/21). V této žádosti bylo SDEU předloženo celkem šest otázek v souvislosti se Smlouvou o fungování Evropské unie (dále jen „**SFEU**“), primárně s články 101 a 102 SFEU upravujícími hospodářskou soutěž, a také s články týkajícími se základních práv a svobod, konkrétně s články 45, 49, 56 a 63 SFEU.[\[4\]](#)

V rámci svých pravidel si FIFA a UEFA mimo jiné přisvojují výlučnou pravomoc k organizování fotbalových soutěží v Evropě, kdy měl SDEU primárně posoudit, zda jsou v souladu s článkem 101 a článkem 102 SFEU pravidla FIFA a UEFA, která stanovují podmínku předchozího souhlasu ze strany těchto asociací k tomu, aby jiný subjekt mohl vytvořit novou evropskou fotbalovou soutěž. Uvedené mělo být posouzeno i v kontextu výjimky stanovené v článku 101 SFEU, tedy optikou případné objektivní odůvodnitelnosti takového jednání.

Současně měl SDEU ve svém rozsudku stanovit výklad výše zmíněných článků SFEU také v souvislosti s pravidly a jednáním ze strany FIFA a UEFA (i jejich členských asociací) spočívajících v uložení sankcí proti klubům a hráčům, pokud by se účastnili projektu Superligy.

Stanovisko generálního advokáta SDEU

V prosinci roku 2022 vydal generální advokát SDEU v této věci své stanovisko, ve kterém na úvod uvedl, že předložená žádost **vyvolává otázky ohledně samotné existence organizační struktury fotbalu**.[\[5\]](#)

Generální advokát dále poukázal na specifickou povahu sportu v kontextu článku 165 SFEU a zmínil tzv. *evropský model sportu*, který funguje na pyramidové struktuře a principu solidarity. Dále však konstatoval, že z ustálené judikatury SDEU vyplývá, že **sport, bez ohledu na to, jak specifické má postavení, musí respektovat normy unijního práva**.

Generální advokát byl toho názoru, že zvláštní povaha sportu a jeho společenská a výchovná funkce mohou být relevantní pro účely analýzy **možného objektivního odůvodnění omezení hospodářské soutěže v oblasti sportu**.

Na základě zohlednění výše zmíněných skutečností a související judikatury dospěl k názoru, že **sportovní federace mohou za určitých podmínek odmítnout přístup na trh třetím osobám, aniž to znamená porušení článků 101 a 102 SFEU, avšak s výhradou, že toto odmítnutí je ospravedlněno legitimními důvody a že opatření přijatá těmito federacemi jsou přiměřená uvedeným cílům**.

Ve svém stanovisku dospěl také k závěru, že hrozba sankcí klubům zúčastněným na projektu ESL může být legitimní, pokud jednání těchto klubů ohrožuje cíle FIFA a UEFA, kterými jsou tyto kluby současně členy. Nicméně hrozbu disciplinárními sankcemi samotným hráčům, například v podobě vyloučení hráčů z národních reprezentací, považuje generální advokát za nepřiměřenou.

Stanovisko generálního advokáta SDEU není právně závazné, nicméně vzhledem k předchozím rozsudkům SDEU toto může napovědět, v jakých intencích se bude samotný rozsudek v této věci „pohybovat“.[\[6\]](#)

Rozsudek SDEU

Dne 21. 12. 2023 byl v této věci vydán rozsudek SDEU.[7]

V tomto rozsudku SDEU uvedl, že na pravidla FIFA a UEFA, kterých se týká předložená předběžná otázka, se aplikují ustanovení o ochraně hospodářské soutěže a volného pohybu, jelikož se v tomto kontextu jedná o ekonomickou aktivitu, kdy FIFA a UEFA jsou optikou SFEU považovány za podniky.[8]

Ačkoliv SDEU reflektoval i článek 165 SFEU, který stanovuje specifickou povahu sportu, tak v této souvislosti uvedl, že toto ustanovení **nepředstavuje zvláštní pravidlo, které by sport vyjímalo ze všech nebo některých ustanovení primárního práva EU**, jež na něj mohou být aplikována. Specifické rysy sportovního prostředí dle SDEU sice mohou být zohledněny při uplatňování pravidel týkajících se práva hospodářské soutěže a volného pohybu, avšak pouze při primárním dodržení podmínek a kritérií stanovených v každém z těchto ustanovení.

SDEU současně konstatoval, že zvláštní charakteristiky profesionálního fotbalu, včetně jeho značného společenského a kulturního významu, podporují závěr, že je legitimní podřídit organizaci a průběh mezinárodních profesionálních fotbalových soutěží společným pravidlům, jejichž cílem je zaručit homogenitu a koordinaci těchto soutěží.

Vzhledem k výše uvedenému SDEU dovedl, že je legitimní zajistit dodržování těchto společných cílů i prostřednictvím pravidel, jako jsou pravidla zavedená FIFA a UEFA o předchozím schválení soutěží a účasti klubů a hráčů v těchto soutěžích. V tomto kontextu SDEU ve svém rozsudku uvedl, že **přijetí těchto pravidel, ani jejich aplikování, nelze obecně kvalifikovat jako "zneužití dominantního postavení" dle článku 102 SFEU. Dle SDEU totéž platí i pro sankce zavedené v souvislosti s těmito pravidly, neboť tyto sankce mohou být z hlediska jejich povahy legitimním prostředkem k zajištění účinnosti těchto pravidel.**

Patnáctičlenný rozšířený senát ve svém rozsudku nicméně konstatoval, že **pro konkrétní verzi pravidel FIFA a UEFA, jimiž se SDEU zabýval, neexistuje žádný rámec, který by zajišťoval jejich transparentnost, objektivitu a přiměřenost, a zároveň vylučoval diskriminaci.**

Pokud tedy pro přijetí a provádění pravidel týkajících se podmínky předchozího souhlasu k založení či účasti na jiných klubových soutěžích (a stanovení případných sankcí) neexistuje žádný rámec, který by jasně stanovil hmotněprávní kritéria a procesní pravidla vhodná k zajištění jejich transparentnosti, objektivitu, přiměřenosti a nediskriminace, **představují taková pravidla a jednání FIFA a UEFA zneužití dominantního postavení podle článku 102 SFEU a současně také omezují hospodářskou soutěž, jelikož naplňují znaky uvedené v článku 101 odst. 1 SFEU.**

Dle rozsudku SDEU současně tato pravidla představují překážku volného pohybu služeb, a tedy jsou v rozporu s článkem 56 SFEU. SDEU dále uvedl, že také pravidla, která dávají FIFA a UEFA výlučnou kontrolu nad komerčním využíváním práv souvisejících s fotbalovými soutěžemi, omezují hospodářskou soutěž.

Pravidla FIFA a UEFA, která byla v tomto rozsudku posuzována, jsou tedy **v rozporu s právem EU, konkrétně s články na ochranu hospodářské soutěže a některými základními právy jako je volný pohyb služeb.**

V kontextu výjimky stanovené v čl. 101 odst. 3 SFEU je na straně, která se takové výjimky dovolává, aby prokázala, že jsou splněny všechny podmínky pro její aplikaci. Nyní tedy bude na madridském obchodním soudu, aby na základě důkazů předložených účastníky původního řízení posoudil, zda jsou tyto podmínky v konkrétním případě splněny.

K samotnému projektu Superligy se nicméně SDEU vyjádřil tak, že **rozsudek neznamená, že soutěž, jako je právě Superliga, musí být nutně schválena**. Jelikož byl SDEU v rámci předložené předběžné otázky dotázán konkrétně na pravidla FIFA a UEFA podmiňující schválení soutěží organizovaných jinými subjekty a s tímto spojenými sankcemi, ve svém rozsudku se k samotnému projektu Superligy nevyjadřoval.

Závěr

Tento rozsudek SDEU byl napjatě očekáván nejen ve sportovně-právní sféře, jelikož závěr SDEU v této věci měl potenciál zásadním způsobem ovlivnit postavení mezinárodních fotbalových asociací a změnit i samotné fotbalové prostředí.

Obecně jej lze považovat za dílčí „vítězství“ iniciátorů projektu Superligy, jelikož bylo poprvé konstatováno, že FIFA a UEFA zneužívají svého dominantního postavení na evropském fotbalovém trhu a porušují pravidla hospodářské soutěže.

Nicméně v kontextu samotné struktury evropského i celosvětového fotbalu se nejedná o závěr, který by tento systém zásadním způsobem od základů měnil, a tedy měl nutně zlomový vliv na fungování nejen fotbalových soutěží v Evropě. Dle mého názoru rozsudkem spíše poprvé došlo ke stanovení určitých základních principů a hranic, ve kterých by se měly zastřešující sportovní organizace pohybovat.

Například UEFA již připravila pozměněná pravidla pro autorizaci jiných klubových soutěží s cílem vyhnout se jejich rozporu s právem EU. Zda i tato nová verze pravidel, případně další změny v pravidlech FIFA či UEFA, budou dostačující pro splnění kritérií transparentnosti, proporcionality, objektivitu či nediskriminace předestřených v rozsudku SDEU, může být k posouzení v potenciálních budoucích soudních sporech.

Ve sporu mezi Superligou a FIFA/UEFA tedy nyní bude ve věci samotné rozhodovat Obchodní soud v Madridu, který však musí respektovat výše uvedený rozsudek SDEU a závěry v něm uvedené.

JUDr. Jan Štúr,
advokátní koncipient

BRODEC & PARTNERS
— LAW FIRM —

[BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář](#)

Rubešova 162/8

[1] Tato iniciativa není ve fotbalovém prostředí první svého druhu. Od konce devadesátých let minulého století se o obdobném projektu opakovaně spekulovalo, nicméně až nyní se dostalo na samotnou realizaci.

Sport: Football Top clubs reject Super League [online], bbc.com. 23.10.1998 [cit. 19.12.2023]. K dispozici >>> [zde](#).

[2] Klubům se nezamlouvá zejména způsob přerozdělování finančních odměn ze soutěží organizovaných UEFA, konkrétně Ligy mistrů, Evropské ligy a Evropské konferenční ligy. Tyto „velké“ kluby jsou primárním důvodem, proč má UEFA možnost neustále navyšovat cenu televizních práv, nicméně dle názoru zástupců klubů za to tyto kluby nedostávají adekvátní finanční odměnu. Celková výše odměn určených participujícím fotbalovým klubům totiž bývá rozdělována podle specifického klíče i ostatním „menším“ klubům. Paradoxem je, že zmíněný klíč, podle kterého jsou finance přerozdělovány, zvýhodňuje právě tyto velké kluby díky přiděleným koeficientům. Současně lze poznamenat, že tyto kluby získávají i finanční bonusy za prodej vysílacích práv, který je stanoven s přihlédnutím k tržní síle zemí, ze kterých tyto kluby pocházejí, čímž opět dochází ke zvýhodnění těchto „velkých“ klubů, jelikož hrají nejlepší ligové soutěže v zemích jako Anglie, Španělsko, Německo, Francie nebo Itálie.

[3] Madridský obchodní soud uvedl, že UEFA se v tomto kontextu současně dohodla na „skrytých sankcích“ s devíti fotbalovými kluby, které z projektu ESL odstoupily. S těmito kluby byla uzavřena ze strany UEFA dohoda, jejíž součástí byly určité sankce, například v podobě procentuálního snížení tržeb a povinnosti poskytnout solidární příspěvek.

UEFA approves reintegration measures for nine clubs involved in the so-called 'Super League' [online]. uefa.com 7.5.2021 [cit. 19.12.2023]. K dispozici >>> [zde](#).

[4] Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Juzgado de lo Mercantil n 17 de Madrid (Španělsko) ze dne 27. května 2021. K dispozici >>> [zde](#).

[5] Stanovisko generálního advokáta A. Rantose ve věci C-333/21 přednesené dne 15. 12. 2022. K dispozici >>> [zde](#).

[6] Generální advokát A. Rantos vydal své stanovisko také ve věci C-124/21 P. Tento spor se týkal pravidel Mezinárodní bruslařské unie a prakticky se zabýval obdobnou problematikou jako řízení ve věci Superligy vs FIFA a UEFA, tedy pravidly této asociace v kontextu jejich souladu se soutěžním právem. V této věci SDEU vydal taktéž dne 21. 12. 2023 rozsudek. K dispozici >>> [zde](#).

[7] Rozsudek SDEU ze dne 21. 12. 2023 ve věci C-333/21 European Superleague Company SL v. FIFA a UEFA. K dispozici >>> [zde](#).

[8] K postavení sportovních asociací jako podniků či sdružení podniků se SDEU vyjádřil již ve věci Meca-Medina a Majcen. V tomto rozsudku, který se týkal právě také problematiky postavení mezinárodních sportovních asociací, SDEU konstatoval, že je tyto možné považovat za podniky, respektive sdružení podniků, ve smyslu Smlouvy o fungování Evropské unie. Rozsudek SDEU ze dne 18. 7. 2006 ve věci C-519/04 P, Meca-Medina a Majcen v. Komise ES. K dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)